HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

והא נותר ופיגול לאחר זריקת דמים הוא. דאיתסר דנותר הוי שניתותר חוץ לזמנו שלא נאכל ופיגול שיצא חוץ למחיצתו ואמר זה כזה וקאמר דהוי אסור והא נמי דלאחר זריקת דמים (ב) והוה ליה שעת הכושר קודם לכן וקתני דאסור אלמא בדהשתא קא מתפיס. ואיכא דאמרי האי פיגול אלא דוקא הוא דלא הוי פיגול אלא היכא שנשחט על מנת לאוכלו חוץ לזמנו דלא הוה ליה שעת הכושר מעולם ולא קא פריך אלא מנותר דהוה ליה שעת הכושר ופיגול אגררא נסבה ולאו דוקא: **אמר ליה רב הונא לרבא נותר של עולה.** מיירי דלא הוה ליה שעת הכושר מעולם דעולה כולה כליל היא אבל אי הוה ליה שעת הכושר אמרינן (ג) מעיקרא קא מתפיס: **אם כן ניתני בשאר עולה.** ממש דלית ליה שעת הכושר: **דהא בקרבן קא מתפיס. והוי נדר גמור: אלא נותר ופיגול איצטריכא ליה.** דאימא באיסור נותר כו' קמתפיס: **ולא מיפסר.** דלא הוי נדר כדבעינן למימר לקמן (ג) שיהא מתפיס בדבר הנדור ולא בדבר האסור: **קמשמע לן.** הא דקאמר נותר ופיגול לאו איסור נותר ופיגול קאמר (ד) איסור כמותו אלא בנותר ממש ופיגול ממש דהוי דבר הנדור: **איזהו איסר האמור בתורה.** דכתיב לכל שבועת אסר (במדבר ל) דמשמע שיהא נודר בדבר שנאסר בכך: **ואמר שמואל והוא שנדור וכא.** במסכת שבועות: (ה) **מאותו היום.** כגון דבאותו יום שמת אביו קיבל עליו בנדר שלא יהא אוכל בשר וכגון דהוה אותו היום חד באייר דאיכא חד בשבת דהיתירא טובא בנתים ולסוף שנה באייר בחד בשבת נמי אמר הריני שלא אוכל בשר בחד בשבת כמו אותו חד דאשתקד שמת בו אביו ואמרי' דאסור דאע"ג דאיכא חד בשבת דהיתירא בנתים דכל הני חד בשבת בנתים אכל ועכשיו כשאמר הריני שלא אוכל בשר בחד בשבת כמו אותו חד בשבת שמת בו אביו דלא אכל והרי איכא כמה בחד בשבת דאכל אפ"ה אמרי' בעיקרו קא מתפיס באותו חד בשבת דלא אכל ואסור. ענין אחר כגון דנדר בחד בשבת דר"ח אייר שמת בו אביו ולסוף שב שנים או חמש שנים קאי בחד בשבת דר"ח אייר ואע"ג דאיכא טובא רשאי חדשים דאייר בנתים דהיתירא וקתני דאסור: **הכי איתמר דשמואל והוא שנדור וכא מאותו היום ואילך.** דכל חד בשבת מאותו היום ואילך היה נדור שלא יאכל בשר ועכשיו אומר הריני כאותו היום שמת בו אביו אהכי אסור דלא הוי שום היתירא בנתים אח"כ באותו יום וליכא (ו) למיחש דבהיתירא קא מתפיס: **פ"ש כהנא אהרן וכתרומתו.** תרומה גדולה או תרומת מעשר דהיינו דבר האסור. ומדקאמר כתרומתו מכלל דאיכא תרומה דאי מתפיס בה הוי אסור דהיינו תרומת לחמי תודה דדבר הנדור הוא תודה ולחמה: והא

פרק שבועות שתים בתרא [שבועות כ.] דאמרי' התם האי לישנא ממש דאמר שמואל והוא שנדור וכא מאותו היום ובתר הכי מקשה כיון (ל"ל כיום) שמת בו אביו פשיטא ומתרץ יוסי שנהרג בו גדליה בן אחיקם אלטריכא ליה ומקשינן הא נמי פשיטא מהו דתימא כיון דאפי' לא נדר אסור מדרבנן כי נדר נמי לא חייל נדרא ולאו מתפיס בנדר הוא קמ"ל כך נראה בעיני. א"נ סברה הך סוגיא דאע"ג דלא דמי לקרבן שאסור לכל דהא לא אסור אלא לדיליה אפילו הכי מתפיס בדבר הנדור מיקרי. וממסקנא דסוגיין דשבועות שמעינן לנודר מגזיזה של נכרים וסתם יינן ושמנו של גיד והתפיס בהן דמתפיס בנדר הוי ואסור: **כהנא אהרן וכתרומתו מותר.** דאע"ג דבקריאת שם מתסרי כיון שאינו אסור לכל דבר האסור מקרי ולא דבר הנדור: **הא כתרומת לחמי תודה.** חלה אחת שהיה נוטל מכל עשר חלות של כל מין שבה: **אסור.** דהוה ליה מתפיס בדבר הנדור: והא

עומד ג' שנים או ד' אחר שמת אביו כאותו יום שמת אביו בא' בשבת ולאו דוקא נקט באחד בשבת דאין דבר תלוי כ"א בכך וכך לאחש כמו שהיה יום שמת אביו אפי' לא יהיה אותו יום בחד בשבת וקס"ד שאינו נודר אלא אותו יום בלבד שמת אביו ולא אחרינא והיינו דקאמר אע"ג דאיכא טובא חד בשבת דהיתירא כל סתם חד בשבת שאחרי מיתת אביו ואפ"ה תלינן לומר דבעיקרא מתפיס ביום שמת אביו ממש ולא בימים של היתר שאח"כ ושמני שנדר מאותו יום ואילך כל השנים שאחרי כן דהשתא ליכא היתירא וא"ת אכתי איכא למיתלי בהיתרא בחד בשבת קודם מיתת אביו וי"ל דאם ביום שמת אביו אין לו משמעות כלל קודם לכך כ"א אותו היום עצמו או ימים שמשם ואילך שהם כאותו יום: בחלת אהרן וכתרומתו מותר. משום דלא הוי דבר הנדור וא"ת הנלא קדושת התרומה חלה על ידי דיבור והפרשה וא"כ הוי דבר הנדור וי"ל מ"מ אין האיסור שבתרומה בא ע"י הפרשה שהרי קודם לכן נמי היה אסור משום טבל והפרשת התרומה אינה כ"א להתיר:

הגהות הב"ח

(א) גמ' ליתני בבשר עולה א"ל לא מיבעיא וכו' דהא בקרבן קא מתפיס אלא נותר ופגול איצטריכא ליה ס"ד אמינא כל"ל ומיבעי כל"ל דעולה נמתק: (ב) רש"י ד"ה והא נותר וכו' דמיס הוא והוה ליה שעת הכושר וכו' ואיכא דאמרי האי פיגול כ"כ כלומר מאי דאלכר פיגול כהך קושיא: (ג) ד"ה אמר ליה וכו' אמרינן בעיקרו קא מתפיס: (ד) ד"ה קמשמע לן וכו' ופיגול קאמר שיהא זה אסור כמותו אלא נותר ממש: (ה) ד"ה ואמר שמואל והוא שנדור וכו' במסכת שבועות הס"ד ואח"כ מ"ה באותו היום וכו' אותו היום חד בשבת בא"ייר דאיכא וכו' אלא אוכל בשר בחד בשבת כמו אותו: (ו) ד"ה הכי איתמר וכו' ואיכא למימר בהיתירא קא מתפיס:

מוסף רש"י

כיום שמת בו אביו. כאשר אמרתי עלי בשר ביום שמת בו אבא לעולם (שבועות כ.). **והוא שנדור באותו היום.** שקיבל עליו כבר נדר שלא יאכל בשר ביום שמת בו אביו לעולם, וכן יום שמת בו פלוני וכן יום שנהרג בו גדליה (שם).

פירוש הרא"ש

והא נותר ופגול לאחר זריקת דמים הוא. דלא מקרי נותר אם לא שאותר להקטיר מחלה או למזבח דמתיר ביום זאתכם יאכל וממחרת והנותר ממנו וגו' ופגול נמי לא מקבע בפגול עד שיקריבו כל מתיריו וכי מתפיס בהו לאו באיסור נותר ופגול קא מתפיס דבר האסור הוא אלא בעיקר הזבח קא מתפיס וכבר יצא הזבח מידי מעילה אלמא בעיקר קא מתפיס: בנותר ופגול עד עולה. שלא יצא מידי מעילה שמו עליו לעולם עד שיתוך הבשר: **אם כן ליתני בבשר עולה.** אלא ולא נקט נותר ופגול לאשמועינן דבעיקרו קא מתפיס ולא איירי בעולה: **מיתיבי איזהו איסר כו'.** ה"ר אליעזר ז"ל גורס ת"ש מיהו לא קשיא לי גרסינן מיתיבי דפריך לרב הונא בריה דרב נתן שבא לדחות דברי רבא שפשט לו דבעיקרו קא מתפיס: איזהו איסר האמור בתורה. כפ"א דשבועות מוכח לה איזהו איסר נדר האמור בתורה: ביום שמת בו אביו כו'. פורתא דמילתא להטעות ביום שמת בו אביו ורבו: **היכי דמי לאו דקנדר בההוא חד בשבא דמת בו אביו.** כגון שמת אביו בחד בשבת ובאותו היום אסר עצמו באכילת בשר ואחר זמן אומר אכילת בשר עלי בחד בשבת והא דקתני בברייתא ביום שמת בו אביו לא שאמר כן בפירוש אלא אמר בחד בשבת (עד) היום הזה כמו חד בשבת שמת בו אביו אע"ג דאיכא מאותו חד בשבת עד היום הזה כמה חד בשבת שאכל בשר אחרינא בעיקרא קא מתפיס באותו חד בשבת שאסר עליו אכילת בשר משום דהנודר לאסור קא מכוין הילכך תלינן באיסור וכזבחי שלמים נמי תלינן דבעיקרא קא מתפיס: **והוא שנדור ובא מאותו היום ואילך.** דהוו ליה כולהו דאיסורא ולא מספקא לן דילמא בחד בשבת קודם שמת אביו קא מתפיס דהא מילתא דפשיטא היא דשלמים קודם זריקת דמיס לא מספקא לן אי מתפיס כדמעיקרא קודם שהקדיש הבהמה והכי נמי הוה מצי לשנויי כגון דמעיקרא נמי הוא אסור משום טבל ופיו לא אסר לא הוי דבר הנדור דהא מעיקרא נמי אסור משום טבל ופיו לא אסר אלא המיר שהיריש הנדור מידי טבל: **הא** בתרומת לחמי תודה. המביא תודה מביא עמה ארבעה מיני לחמים חלות ורקיקין ורבוכה והם מלה ומכל מין עושה י' לחמים ועוד מביא עשרה של חמץ ומכל מין ומין נותן אחד לכהן והם נקראים תרומת לחמי תודה כדכתיב והרים ממנו אחד מכל קרבן:

עין משפט נר מצוה

נה א מיי' פ"ג מהל' נדרים הל"ה סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סי' רל סעי' ח:

נו ב מיי' שם פ"א הל' יא סמג שם:

תוספות

והא נותר ופגול לאחר זריקת דמים הוא. כ"ת לא גרס פגול דהא זריקה לא מהני לפגול דלעולם הוה כקודם זריקה מיהו יש לישבו מגב נותר נקט ליה הש"ס והא קושיא מנותר דלאחר זריקת דמיס ואפילו הכי מתסר אלמא במעיקרא מתפיס וא"ת הא כיון דאמר בהדיא בנותר ונותר הוי לעולם לאחר זריקת דמיס אם כן הוי כאילו אמר לאחר זריקת דמיס דפשיטא לך לעיל דמותר א"כ קשה דהא משמע דרבא בא ליפשוט הבעיא וי"ל דלא דמיא דהתם מדהאיך בלשון לאחר זריקת דמיס ודאי בעינן להתיר אבל גבי נותר לא האריך בלשון יותר מאילו אמר זה כזה מה שייך למימר משום דמתפיס בנותר והשתא מיתסר דהא דבר האסור הוא אלא ע"כ משום דמעיקרא מתפיס ומשני בנותר של עולה שיש בו מעילה לעולם אבל ליכא לפרוכי דבנותר סתם תלינן ליה בעולה להמיר א"כ מאי פריך ליתני בשאר עולה הא רבותא טפי אתא לאשמועינן דבנותר סתם תלינא בנותר של עולה לכן נראה כדפרישית: **אבל נותר ופגול באיסור נותר ופגול קמתפיס והוה ליה דבר האסור** קס"ל. דבמעיקרא בקדושת הקרבן קמתפיס וא"ת מ"מ תיפשוט בעיא כי היכי דאמר הכא דאע"ג דליכא למיתלי בדבר האסור דהשתא (אפ"ה) הוי תלינן ליה בדבר [האסור] דמעיקרא ה"ל דליכא למיתלי בהיתירא דהשתא תלינן לומר בעיקרא מתפיס וי"ל דלא דמי הכא שסוף סוף מוכיח שלאיסור עצמו קמתכוין כי תלינן תלינן בדבר האסור אבל לעיל דליכא למיתליה בהיתרא דהשתא ולא בא לאסור עצמו איכא לימר דאיתר קמתפיס מ"ל שאני הכא דדבר האסור דהשתא לא חייל כ"א מכח קדושת דבר הנדור דמעיקרא ולפי מ"ש שי ניחא הסיא דשבועות פ"ג: לאו בגון דקאי בחד בשבת דמית ביה אבוה. כלומר שמת אביו בחד בשבת ועכשיו הוא

מוסף רש"י

דקאי בחד בשבת דמיס ביה אבוה. נראה בעיני דהכי פירושא שאומר ביום אחד בשבת שהוא ביום שמת בו אביו לענין חדשים כגון אחד בשבת ראשון של ניסן יהא יום זה עלי כיום אחד בשבת ראשון של ניסן ואע"ג דאיכא טובא חד בשבת דהיתרא וקתני אסור ושמע מינה בעיקרו קמתפיס. ומשמע ליה להש"ס דבהכי עסקינן דאי באומר בפירוש יום זה כיום שמת בו אביו פשיטא דמתסר אלא ודאי באומר יום זה עלי כאחד בשבת ראשון של ניסן וקמ"ל דאע"ג דאיכא למימר בהיתרא קמתפיס כיון שהוא עומד באותו יום שהוא לענין חדשים כיום שמת בו אביו ומתפיס ואמר יהא יום זה כאחד בשבת בעיקרו מתפיס ואסור: **ומשני דשמואל הכי איתמר אמר שמואל והוא שנדור וכא מאותו היום ואילך.** כלומר שכל ימי אחד בשבת שעברו עליו שהן כיום שמת בו אביו נאסרו עליו בנדר וכיון שכן לא מלית למגמר מהכא האי דינא ולומר דהך רבותא דאשמועי' דהא הכא ליכא יומי דהיתרא כלל. והך סוגיא קטיע היא דלא פירש הש"ס אם כן מאי אתא לאשמועינן אלא סמיך ליה אסוגיין דריש

מוסף רש"י

אם כן ליתני בבשר עולה. אלא ולא נקט נותר ופגול לאשמועינן דבעיקרו קא מתפיס ולא איירי בעולה: **מיתיבי איזהו איסר כו'.** ה"ר אליעזר ז"ל גורס ת"ש מיהו לא קשיא לי גרסינן מיתיבי דפריך לרב הונא בריה דרב נתן שבא לדחות דברי רבא שפשט לו דבעיקרו קא מתפיס: איזהו איסר האמור בתורה. כפ"א דשבועות מוכח לה איזהו איסר נדר האמור בתורה: ביום שמת בו אביו כו'. פורתא דמילתא להטעות ביום שמת בו אביו ורבו: **היכי דמי לאו דקנדר בההוא חד בשבא דמת בו אביו.** כגון שמת אביו בחד בשבת ובאותו היום אסר עצמו באכילת בשר ואחר זמן אומר אכילת בשר עלי בחד בשבת והא דקתני בברייתא ביום שמת בו אביו לא שאמר כן בפירוש אלא אמר בחד בשבת (עד) היום הזה כמו חד בשבת שמת בו אביו אע"ג דאיכא מאותו חד בשבת עד היום הזה כמה חד בשבת שאכל בשר אחרינא בעיקרא קא מתפיס באותו חד בשבת שאסר עליו אכילת בשר משום דהנודר לאסור קא מכוין הילכך תלינן באיסור וכזבחי שלמים נמי תלינן דבעיקרא קא מתפיס: **והוא שנדור ובא מאותו היום ואילך.** דהוו ליה כולהו דאיסורא ולא מספקא לן דילמא בחד בשבת קודם שמת אביו קא מתפיס דהא מילתא דפשיטא היא דשלמים קודם זריקת דמיס לא מספקא לן אי מתפיס כדמעיקרא קודם שהקדיש הבהמה והכי נמי הוה מצי לשנויי כגון דמעיקרא נמי הוא אסור משום טבל ופיו לא אסר לא הוי דבר הנדור דהא מעיקרא נמי אסור משום טבל ופיו לא אסר אלא המיר שהיריש הנדור מידי טבל: **הא** בתרומת לחמי תודה. המביא תודה מביא עמה ארבעה מיני לחמים חלות ורקיקין ורבוכה והם מלה ומכל מין עושה י' לחמים ועוד מביא עשרה של חמץ ומכל מין ומין נותן אחד לכהן והם נקראים תרומת לחמי תודה כדכתיב והרים ממנו אחד מכל קרבן: